

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Czechowicz
Protokolant:	Katarzyna Andzo

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2017 roku w Warszawie

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 16 czerwca 2016 roku znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 16 czerwca 2016 znak (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu T. S. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 1 czerwca 2016 roku;

2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

T. S. w dniu 18 lipca 2016 r. wniósł odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego

Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji organu rentowego z dnia 16 czerwca 2016 r., znak: (...). Odwołujący nie zgodził się z decyzją i skazał, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono jego zatrudnienia w latach 1974-1990 (k. 2 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi

na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udokumentował żadnego okresu zatrudnienia

w warunkach szczególnych. W ocenie Oddziału do stażu pracy odwołującego w szczególnych warunkach nie uznano okresów zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 23 września 1974 r. do dnia 4 maja 1976 r. oraz w

Przedsiębiorstwie (...) od dnia 5 maja 1976 r. do dnia 30 czerwca 1990 r., ponieważ T. S. nie przedłożył świadectw wykonywania pracy

w warunkach szczególnych. Wobec nieudokumentowania wymaganego okresu pracy

w warunkach szczególnych, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury (k. 3 a. s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 15 września 2016 r. wskazał, że został zaliczony odwołującemu okres pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 lipca 1973 r. do dnia 22 września 1974 r., co przełożyło się na legitymowanie się przez T. S. 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym (k. 14 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. S., urodzony w dniu (...), złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 9 czerwca 2016 r. o przyznanie prawa do emerytury (k. 1 a. e.). Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w oparciu o własne ustalenia wydał zaskarżoną decyzję z dnia 16 czerwca 2016 r., znak: (...). Organ rentowy odmówił przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ odwołujący nie osiągnął wieku emerytalnego. Natomiast Oddział odmówił ubezpieczonemu świadczenia w myśl art. 184 ww. ustawy, ponieważ do dnia

1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 25 a. e.). Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 5 maja 1976 r., T. S. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 23 września 1974 r. do dnia 4 maja 1976 r. na stanowisku montera wodnokanalizacyjnego i technika budowy (k. 9 a. k. p.). (...) Przedsiębiorstwo (...) w R. z dniem 15 maja 1975 r. powierzyło odwołującemu obowiązki technika budowy (akta osobowe). Przedsiębiorstwo (...) w R. zawarło w dniu 9 maja 1976 r. z odwołującym umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku technika budowy (akta osobowe).

Zgodnie z zakresem czynności i odpowiedzialności technika budowy z dnia 9 maja 1976 r. odwołujący był zobowiązany do:

- pomocy przy rozdzielaniu zadań produkcyjnych pracownikom z podaniem sposobu ich wykonania zgodnie z wymogami technicznymi;
- dopilnowania właściwego i rytmicznego zaopatrzenia stanowisk roboczych w niezbędne narzędzia i materiały;
- kontrolowania miejsca pracy pracowników oraz udzielania im rad i pomocy fachowej;
- kontrolowania wykonanych zadań produkcyjnych oraz kontrolowania jej jakości;
- przeprowadzania wstępnego instruktażu w zakresie przepisów BHP oraz na stanowisku roboczym dla pracowników wykonujących daną pracę po raz pierwszy oraz w wypadku zmiany rodzaju wykonywanych robót i wykonywania bieżącej ewidencji w tym zakresie;
- codziennego prowadzenia kontroli obecności pracowników na budowie;
- zgłoszenia kierownikowi (...) / kierownikowi budowy / zakończenia robót na obiekcie;
- dostarczania na czas pracownikom sezonowym przysługującej im odzieży ochronnej;
- wydawania zleceń roboczych pracownikom przed rozpoczęciem pracy oraz rozliczanie ich po zakończeniu pracy;
- prowadzenia racjonalnej gospodarki materiałowej na stanowisku pracy;
- zabezpieczenia mienia Przedsiębiorstwa przed kradzieżą;
- odmowy przyjęcia od pracowników wykonywanych robót niezgodnych z dokumentacją i przekazanymi wytycznymi;

- ujawnienia produkcji złej jakości oraz winnych takiej produkcji;
- ponoszenia odpowiedzialności za jakość wykonywanych robót zleconych pracownikom do wykonania;
- kontrolowania sprawności narzędzi i maszyn będących na budowie;
- zapewnienia stałego frontu robót dla pracowników z rezerwą, co najmniej 3-dniową;
- dokładnego zapisu w dzienniku budowy czynności wykonywanych na danej budowie po zakończeniu pracy;
- ponoszenia współodpowiedzialności za terminowy spływ do Przedsiębiorstwa sprawozdawczości miesięcznej;
- wprowadzania nowych metod pracy, postępu technicznego i racjonalizacji.

Ponadto wskazano, że technik budowy zobowiązany jest do wykonywania innych prac niewymienionych w zakresie czynności i odpowiedzialności a zleconych do wykonania przez kierownika (...) /kierownika budowy/ mających powiązanie z pracą na zajmowanym stanowisku (akta osobowe). W dniu 15 czerwca 1978 r. powierzono odwołującemu obowiązki majstra budowy (akta osobowe).

Zgodnie z zakresem czynności i odpowiedzialności majstra budowy z dnia 15 czerwca 1978 r. odwołujący był zobowiązany do:

- reprezentowania Przedsiębiorstwa / (...) / na terenie przydzielonej działalności wobec władz terenowych, a w związku z tym załatwiania spraw w imieniu (...);
- rozdzielania zadań produkcyjnych pracownikom z podaniem sposobu ich wykonania zgodnie z wymogami technicznymi;
- dopilnowania właściwego i rytmicznego zaopatrzenia stanowisk roboczych w niezbędne narzędzia i materiały;
- kontrolowania miejsca pracy pracowników oraz udzielania im rad i pomocy fachowej;
- kontrolowania wykonanych zadań produkcyjnych oraz kontrolowania ich jakości;
- przeprowadzania wstępnego instruktażu w zakresie przepisów BHP i na stanowisku roboczym dla pracowników wykonujących inną pracę po raz pierwszy oraz w wypadku zmiany rodzaju wykonywanych robót i bieżącej ewidencji w tym zakresie;
- codziennego prowadzenia kontroli obecności pracowników na budowie;
- zgłoszenia kierownikowi (...) / kierownikowi budowy / zakończenia robót na obiekcie;
- dostarczania na czas pracownikom sezonowym przysługującej im odzieży ochronnej;
- wydawania zleceń roboczych pracownikom przed rozpoczęciem pracy oraz rozliczania ich po zakończeniu pracy;
- prowadzenia racjonalnej gospodarki materiałowej na stanowisku pracy;
- ponoszenia odpowiedzialności materialnej za pobrane materiały do momentu ich wbudowania / zgodnie z normami / oraz za pobrane przedmioty nietrwałe do chwili potwierdzenia ich odbioru przez pracownika;
- zabezpieczenia mienia Przedsiębiorstwa przed kradzieżą;

- odmowy przyjęcia wykonanych robót niezgodnych z dokumentacją i przekazanymi wytycznymi;
- ujawnienia produkcji złej jakości oraz winnych takiej produkcji;
- ponoszenia odpowiedzialności za jakość wykonywanych robót zleconych pracownikom;
- kontrolowania sprawności narzędzi i maszyn będących na budowie;
- zapewnienia stałego frontu robót dla pracowników z rezerwą co najmniej 3-dniową;
- dokładnego zapisu w dzienniku budowy czynności wykonywanych na danej budowie po zakończeniu pracy;
- ponoszenia współodpowiedzialności za terminowy spływ do Przedsiębiorstwa sprawozdawczości miesięcznej;
- wprowadzania nowych metod pracy, postępu technicznego i racjonalizacji.

Ponadto wskazano, że majster budowy zobowiązany jest do wykonywania innych prac niewymienionych w niniejszym zakresie czynności i odpowiedzialności a zleconych do wykonania przez kierownika (...) / kierownika budowy / mających powiązanie z pracą na zajmowanym stanowisku (akta osobowe).

W dniu 26 marca 1984 r. powierzono odwołującemu obowiązki kierownika budowy (akta osobowe). Zgodnie z zakresem czynności i odpowiedzialności kierownika budowy z dnia 17 lipca 1984 r. odwołujący był zobowiązany do:

- dokładnego zapoznania się w dziale Organizacji i Przygotowania produkcji ze wstępnymi dokumentami dotyczącymi budowy: zleceniom umowy o wykonywanie robót i wykazom urządzeń wodno-melioracyjnych przeznaczonych przez inwestora do konserwacji oraz podkładem sytuacyjno-wysokościowym, a także sprawdzania układu kosztorysu pod względem merytorycznym;
- czynnego udziału w komisyjnym przekazywaniu budowy oraz szczegółowej wizji lokalnej obiektu i dokładnego komisyjnego określenia robót konserwacyjnych do wykonania z uwidocznieniem w protokole przekazania placu budowy przy współudziale Kierownika Grupy Robót jako przedstawienia przedsiębiorstwa;
- kierowania grupą pomiarową przy wykonaniu pomiarów cieków lub osobistego wykonania pomiarów wszystkich cieków i urządzeń melioracyjnych zleconych do konserwacji oraz wykonania przedmiarów robót zgodnie z obowiązującymi przepisami i wyceny kosztorysów obiektu;
- złożenia kart limitowych na materiały potrzebne na budowie obiektu i stałe uaktualnianie;
- organizacji placu budowy, przygotowania placów składowych na materiały, przygotowania magazynów podręcznych, przygotowania kwater dla pracowników przy współudziale kierownika Działu Administracyjnego i Inwestycji, podania do Działu Zaopatrzenia lokalizacji obiektu oraz dróg dojazdowych, werbunku pracowników fizycznych, uzgadniania z (...) zawierania umów o pracę sezonową i z wozakami oraz wynajmu placów składowych, magazynów i kwater;
- pobierania z działu Administracji i Inwestycji wszystkich druków oraz założenia dokumentacji budowy;
- dodatkowego rozpoznania na budowie możliwości zmechanizowania jak największej ilości robót konserwacyjnych i złożenia zapotrzebowania na sprzęt mechaniczny;
- składania zapotrzebowań materiałowych, pobierania materiałów, odzieży roboczej

i ochronnej, pościeli, narzędzi pracy, przewozu ich na budowę oraz odbioru sprzętu mechanicznego od głównego mechanika, wydawania pracownikom narzędzi pracy
i przydzielania odzieży pracownikom sezonowym;

- przygotowywania wszystkich innych prac mających na celu sprawne i terminowe wykonanie robót, zapewnienia frontu pracy dla robotników i maszyn oraz należytego
i bieżącego prowadzenia dokumentacji budowy zgodnie z rzeczywistością, a także rozliczania się z wykonanych robót;

- dokonywania podziału robót dla brygad roboczych i poszczególnych pracowników
oraz podziału frontu dla maszyn na podstawie dokonanych uprzednio pomiarów;

- wykonania zleceń roboczych dla pracowników z wyszczególnieniem i wyceną robót
oraz wręczania ich pracownikom przed rozpoczęciem prac;

- prowadzenia instruktażu BHP dla wszystkich pracowników zatrudnionych na budowie
oraz przeszkolenia BHP na stanowisku pracy i prowadzenia bieżącej ewidencji w tym zakresie, a także prowadzenia robót zgodnie z przepisami BHP;

- prowadzenia nadzoru technicznego nad wykonanymi robotami pod kątem jakości technicznej i zgodności z normami robót konserwacyjnych, inwestycyjnych, remontowych
i renowacyjnych;

- prowadzenia dokładnie i na bieżąco całej dokumentacji budowy dotyczącej wykonywanych robót, obecności pracowników, zapotrzebowania i rozruchu materiałów, płacy pracowników fizycznych, a także rozliczania kosztów czasowego przeniesienia zatrudnionych na budowie pracowników i uczestniczenia przy wypłatach dla pracowników fizycznych;

- prowadzenia dokładnej sprawozdawczości miesięcznej i kwartalnej oraz przekazywania jej do przedsiębiorstwa w obowiązującym terminie;

- udzielania pomocy (...) w organizacji socjalistycznej brygady pracy oraz prowadzenia dokumentacji i sprawozdawczości w tym zakresie;

- prowadzenia na bieżąco rozliczeń materiałowych z przedsiębiorstwem, jak również
z pobierającymi materiał majstrami i brygadzystami;

- dokonywania odbioru robót wykonanych przez pracowników, rozliczania ich na podstawie zleceń roboczych oraz rozliczania z wykonywanych robót sprzęt mechaniczny przy współudziale kierownika grupy robót;

- opiekowania się i nadzorowania kwatery pracowników pod kątem czystości terminowej, zmiany pościeli i ponoszenia odpowiedzialności za stan sanitarny kwater zajmowanych przez pracowników budowy oraz za stan sanitarny stołówki i personelu obsługującego w wypadku prowadzenia stołówki;

- brania udziału w komisyjnych odbiorach zakończonych elementów i przekazywania ich
do eksploatacji oraz w odbiorach zakończonych obiektów;

- przygotowywania materiałów rozliczeniowych z całokształtu prowadzonej budowy
do odbioru końcowego;

- rozliczenia się całkowicie z wykonanych robót, pobranych na budowę materiałów, wykorzystanego sprzętu mechanicznego i wykonanych robót sprzętem mechanicznym,
a także przeprowadzania analiz kosztów budowy w stosunku do wykonanej produkcji;

- kompletowania wszystkich dokumentów do operatu ostatecznego i przekazania

go kierownikowi grupy robót w terminie najdalej 7 dni od zakończenia budowy / na terenie zakończenia budowy /, jednak nie później niż na 7 dni przed odbiorem końcowym obiektu;

- likwidowania placu budowy i przenoszenia całości powierzonego mienia na nową budowę / obiekt /;

- wykonania wszystkich innych czynności niewymienionych powyżej, a zleconych do wykonania przez kierownika grupy robót (akta osobowe).

Na podstawie świadectwa pracy z dnia 29 czerwca 1990 r. Sąd Okręgowy ustalił, że T. S. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w R. od dnia 5 maja 1976 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach technika budowy, majstra budowy i kierownika budowy (k. 11 a. k. p. i akta osobowe).

Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że T. S. zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku monter. Do jego obowiązków należało wykonywanie kanalizacji burzowej i sanitarnej. Ubezpieczony pracował w terenie, gdzie wykonywał przypisane mu czynności od 8 do 12 godzin dziennie. Następnie pracował w Przedsiębiorstwie (...) w R. na stanowiskach technika budowy, majstra budowy i kierownika budowy. T. S. w spornym okresie czasu pracy głównie zajmował stanowisko kierownika budowy. Praca ubezpieczonego polegała na regulacji rzek i budowie mostów w terenie. Ubezpieczony wykonywał wszystkie prace związane z konserwacją rowów i urządzeń melioracyjnych oraz wykonywał urządzenia piętrzące i zbiorniki wodne. W ramach obowiązków pracowniczych odwołujący nadzorował również grupę, w której skład wchodziło 15-20 pracowników. Ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, a w sezonie pracował minimum 10 godzin dziennie. Osoby zatrudnione na stanowiskach majster budowy czy też kierownik budowy pracowali w takich samych warunkach, jak inni pracownicy. Funkcje kierownicze pełnił się podczas wykonywania obowiązków po godzinach pracy w domu. Na budowach nie było zaplecza technicznego, a jedynie barakowozy, gdzie znajdowały się narzędzia. W barakowozie można było jedynie zjeść posiłek. Pracodawca nie wypłacał dodatków za pracę w warunkach szczególnych. Odwołujący bardzo rzadko korzystał ze zwolnień lekarskich i nie przebywał na bezpłatnym urlopie (zeznania świadków A. M., J. W. i zeznania odwołującego - k. 64-66 i 74 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt dokumentów, w tym akt rentowych, akt osobowych oraz zeznań świadków A. M., J. W. i w oparciu o zeznania odwołującego.

Przedłożone dokumenty stanowią obiektywny oraz w pełni wiarygodny materiał dowodowy. Na ich podstawie Sąd ustalił, iż odwołujący był osobą zatrudnioną w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 23 września 1974 r. do dnia 4 maja 1976 r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 5 maja 1976 r. do dnia 30 czerwca 1990 r.

W oparciu o dokumenty w postaci umów o pracę, świadectw pracy, zakresów obowiązków, jak również na podstawie pism powierzających ubezpieczonemu nowe stanowiska pracy, Sąd ustalił czynności wynikające z zapisów umownych, do których wykonywania zobowiązany był odwołujący w spornym okresie czasu pracy.

Natomiast świadkowie to osoby, które pracowały z odwołującym w spornym okresie czasu, a więc znały doskonale specyfikę jego pracy. Zeznania świadków były logiczne i spójne oraz korelowały z materiałem dowodowym w postaci dokumentów, zatem Sąd uznał je za wiarygodne i przyjął za podstawę ustaleń faktycznych. Ponadto zeznania świadków nie były kwestionowane przez strony postępowania, co czyniło je wiarygodnym dowodem w sprawie. W ocenie Sądu zeznania świadków potwierdzały czynności wykonywane przez odwołującego się zgodnie z jego z zakresem obowiązków pełnionych na stanowiskach odpowiednio technika, majstra i kierownika budowy. Co prawda z treści zakresów obowiązków nie wynika, aby odwołujący wykonywał czynności tożsame razem z innymi pracownikami. Jednakże w każdym z opisywanych dokumentów widniał zapis, zgodnie z którym ubezpieczony miał za

zadanie wykonywać wszystkie inne czynności niewynikające z ich treści, a zlecone przez bezpośredniego przełożonego. Świadkowie pracujący razem z odwołującym w Przedsiębiorstwie (...) w R. wskazali jednoznacznie, że T. S. wykonywał wszystkie prace związane z konserwacją rowów i urządzeń melioracyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy tak, jak inni pracownicy Przedsiębiorstwa. Natomiast w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) do obowiązków odwołującego na stanowisku montera należało wykonywanie kanalizacji burzowej i sanitarnej. W tymże zakresie Sąd oparł się na zeznaniach odwołującego, którym też nadał walor wiarygodności. Należy zauważyć, że w ww. Przedsiębiorstwie ubezpieczony wykonywał zbliżone czynności do tych, którymi zajmował się Przedsiębiorstwie (...) w R..

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie T. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddział w W. z dnia 16 czerwca 2016 r., znak: (...) jest zasadne

i zasługuje na uwzględnienie. Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 27 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.poz.1383 t.j.) zwanej dalej „ustawą” stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z ust. 2 powyższego przepisu emerytura o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze o których mowa w powołanym art. 184 ustawy nie podlega wykładni rozszerzającej. Prace te ściśle

i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43). Jednakże nabycie uprawnień

z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym, charakterze podlega dalszym ograniczeniom. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik ma obowiązek wykonywać ją stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy, na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie

z powołanym rozporządzeniem mężczyzna nabywa prawo do emerytury po spełnieniu wszystkich przesłanek wymienionych w § 3 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia jeśli:

- legitymuje się 25-letnim okresem pracy liczoną łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);

- wykonuje pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;

- osiągnie wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia);

- zatrudnionym jest przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

W niniejszej sprawie przedmiot sporu stanowiło ustalenie, czy praca wykonywana przez odwołującego w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia

23 września 1974 r. do dnia 4 maja 1976 r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 5 maja 1976 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. była pracą w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury było bezsporne. Nie ulegało wątpliwości, że z dniem 7 lutego 2015 r. ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat, legitymował się co najmniej 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz nie był członkiem OFE.

Jak wynika z akt osobowych i rentowych, zeznań świadków oraz z przesłuchania odwołującego zatrudniony był on w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 23 września 1974 r. do dnia 4 maja 1976 r. na stanowisku monter a oraz w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 5 maja 1976 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. na stanowiskach technika budowy, majstra budowy

i kierownika budowy. Sąd zważył, że pomimo pełnienia przez ubezpieczonego w drugim

z ww. spornych okresów pełnienia funkcji kierowniczych, jego zakres obowiązków nie odbiegał od czynności, które wykonywali inni pracownicy Przedsiębiorstwa. Należy podkreślić, że odwołujący zajmował się regulacją rzek i budową mostów w terenie, a także wykonywał wszystkie prace związane z konserwacją rowów i urządzeń melioracyjnych oraz wykonywał urządzenia piętrzące i zbiorniki wodne. W ramach obowiązków pracowniczych odwołujący nadzorował również grupę, w której skład wchodziło 15-20 pracowników. Natomiast inne prace, a w szczególności związane z prowadzeniem dokumentacji pracowniczej były wykonywane przez T. S. w domu po godzinach pracy. Powodem tego był brak pomieszczenia, w którym ubezpieczony mógłby mieć możliwość prowadzenia ewidencji pracy podległych mu pracowników. Dla oceny, czy pracownik świadczył pracę w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez osiem godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wyżej wymienione prace odwołujący się wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd zważył ponadto, że zakres czynności odwołującego również ujęty został w akcie prawnym rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Prace wykonywane przez ubezpieczonego znajdują się w wykazie A, Dziale X, pod pozycją 1 rozporządzenia – prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych, co wypełnia ostatnią przesłankę, od której uzależniona jest możliwość przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. W związku z powyższym na mocy obowiązujących przepisów prawa Sąd zważył, że odwołujący legitymuje się odpowiednim stażem pracy, który uprawnia go do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych. Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie, w tym dowody z dokumentów, a w szczególności zeznania świadków

i odwołującego dały podstawę do stwierdzenia, że spełnia on wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do spornego świadczenia. Biorąc powyższe pod uwagę zaskarżona decyzja podlegała zmianie, albowiem odwołujący ma prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Odnosnie ustalenia terminu od jakiego Sąd Okręgowy przyznał odwołującemu się prawa do emerytury, zastosowanie znajduje art. 129 pkt 1 ustawy,

w oparciu o który świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania do nich prawa,

nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję

z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się

na wniosek odwołującego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury, lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Sąd na podstawie powołanego wyżej przepisu przyznał świadczenie od dnia 1 czerwca 2016 r., ponieważ

odwołujący się złożył wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury w dniu 9 czerwca 2016 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

Jednocześnie w pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia, w oparciu o treść art. 118 ust. 1a ustawy. Ustalenie, że odwołujący spełnił warunek wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymagało bowiem przeprowadzenia sądowego postępowania dowodowego, w tym dopuszczenia dowodu z zeznań świadków i przesłuchania odwołującego. Organ rentowy nie ma tych możliwości dowodowych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż ograniczony jest środkami dowodowymi wymienionymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r., Nr 237, poz. 1412).

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy przy wydaniu orzeczenia stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Działając zaś na podstawie powołanego przepisu, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, powodującej opóźnienie w wypłacie świadczenia, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia odwołującego się mających wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Włodzimierz Czechowicz

Zarządzenie: (...)

(...)